

Alk. n. 69/27.5.2005

Luopioinen Saksala Isosaari

esihistoriallisen asuinpaikan koekaivaus 2003 - 2004

Päivi Kankkunen

Museovirasto - arkeologian osasto - koekaivausryhmä I

sisällys

arkistotietoja	2
ote tiekartasta GT-5	3
peruskarttaote	4
johdanto	5
maasto ja maaperä	5
kaivausmenetelmä	6
löydöt	7
luuanalyysi	8
havainnot	8
koekuoppa Mäyrän huvilan koillispuolella	9
koekuopat 67/175 ja 32/183	9
tiivistelmä	10
dialuettelo	11
negatiiviluettelo	11
kuvataulut	13-22
kartat:	
yleiskartta 1:1000, A3	23
vaaituskartat:	
pintavaaitus, eteläinen osa 1:100,A4	24
pintavaaitus, pohjoinen osa 1:100,A4	25
vaihtumiskerroksen pinta, eteläinen osa,1:100,A4	26
vaihtumiskerroksen pinta, pohjoinen osa,1:100,A4	27
pohjavaaitus, eteläinen osa, 1:100,A4	28
pohjavaaitus, pohjoinen osa, 1:100,A4	29
Tasokartat:	
taso hiekka 1, ruudut 47-62/200, 1:25,A3	30
taso hiekka 1, ruudut 62-68/200, 1:25,A4	31
taso hiekka 2, ruudut 58-62/200, 1:25,A4	32
Profilikartat:	
profiili länteen linjalta y = 200, ruuduista x = 48-62, 1:25,A3	33
profiili länteen linjalta y = 200, ruuduista x = 62-68, 1:25,A3	34
profiili länteen linjalta y = 200, ruuduista x = 70-73, 1:25,A4	35
profiili pohjoiseen linjalta x = 60, ruuduista y = 201-208, 1:25,A3	36
profiili itään linjalta y = 201, ruuduista 56-63, 1:25,A3	37

Liite: luuanalyysi 10.11.2004 Katariina Nurminen

Arkistotietoja

kivi- ja metallikautisen asuinpaikan koekaivaus 2003-2004

Kunta: Luopioinen

Kylä: Puutikkala

Kohde: Isosaari, muinaisjäännösrekisterinnumero 439010021 *p.o. Saksala Isosaari*

Tila: Rno 7:38 Saksala, omistaja: Jarkko Saksala, osoite: Saksalantie, 14960 Puutikkala

Sijainti: Luopioisten kirkosta 7,3 km eteläkaakkoon

Peruskartta: 2132 12 PUUTIKKALA

Koordinaatit: p = 6801135, i = 3376445, z = 89 – 92 m mpy

Aiemmat tutkimukset ja löydöt:

KM 12883-12884 (kivitaltta ja muita kivilautisia asuinpaikkalöytöjä), löytäjät Petri, Robert ja Kyllikki Arpo 1951

Robert Arpo, ”kaivaus”, 1954, KM 13407:1- 124 (luetteloinut Ville Luho)

KM 3340 (poikkikirves), löytäjä koululainen Jarkko Saksala 1960

Timo ja Pekka Miettinen, inventointi 1963

Vadim Adel/Tampereen museot, tarkastus 16.10. 2002, KM 33450 (kvartsi-iskoksia, palanutta luuta)

Kirjallisuutta: Hauhon, Luopioisten ja Tuuloksen historia I: Oiva Keskitalo: Esihistoria. 1985 (artikkeli valmistunut 1970).

Puutikkala. Viimeisen kirkkoveneen kylä. 1973. (sivulla 13 valokuva näkymästä Isostamäestä Saksalanlahdelle 1930-luvulla, Isosaari näkyy hyvin.)

Tähän raporttiin liittyvät:

löydöt: KM 34273: 1-124 sekä KM 34865:1-81

negatiivit: 131098131154 sekä 135659-662

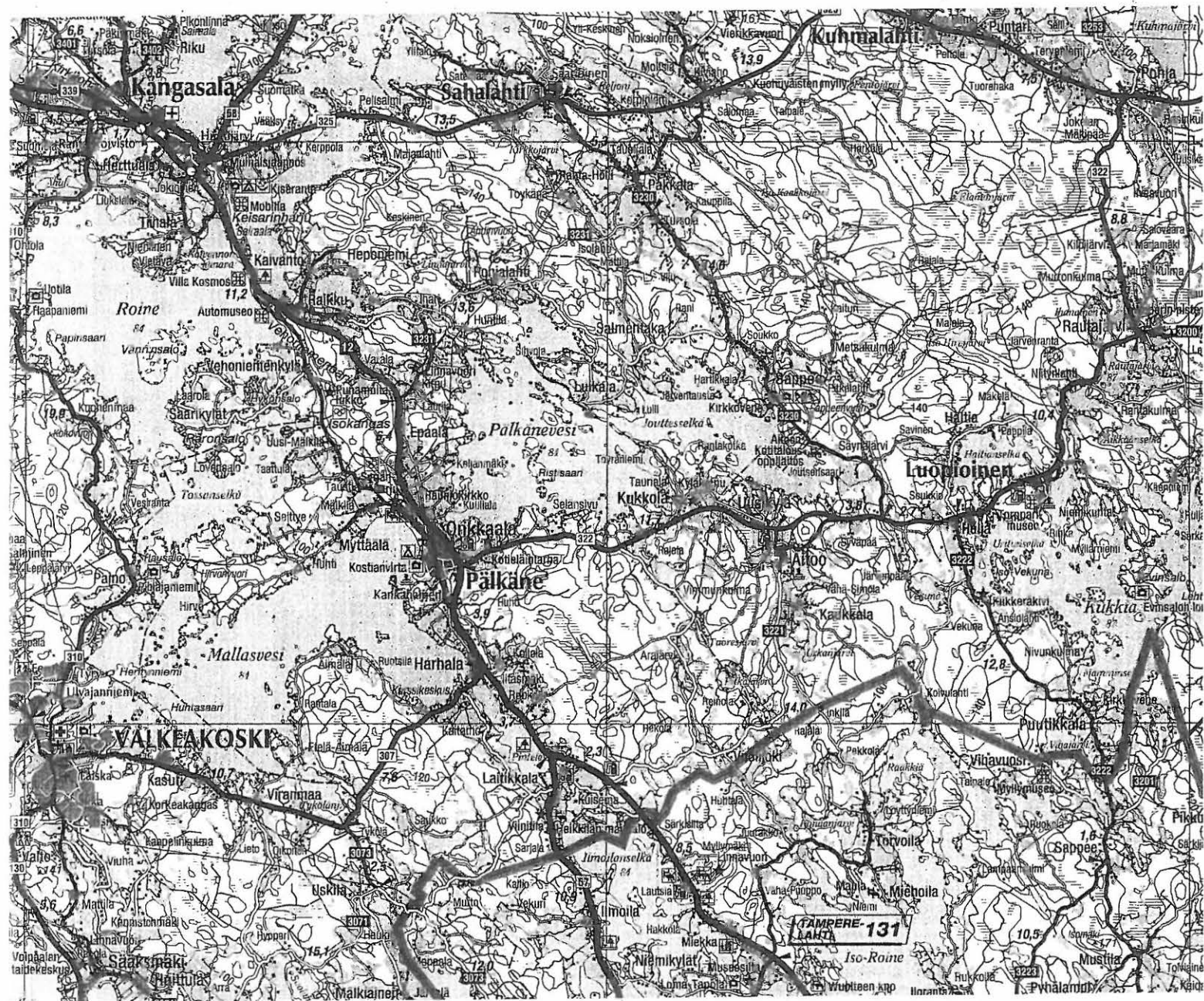
diat: 53034 - 53063 sekä 54487-89 ja 55264

kartat: sivuilla 23-37

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003-2004

ote tiekartasta GT-4 (Hki 2003), tutkimuskohde merkitty punaisella

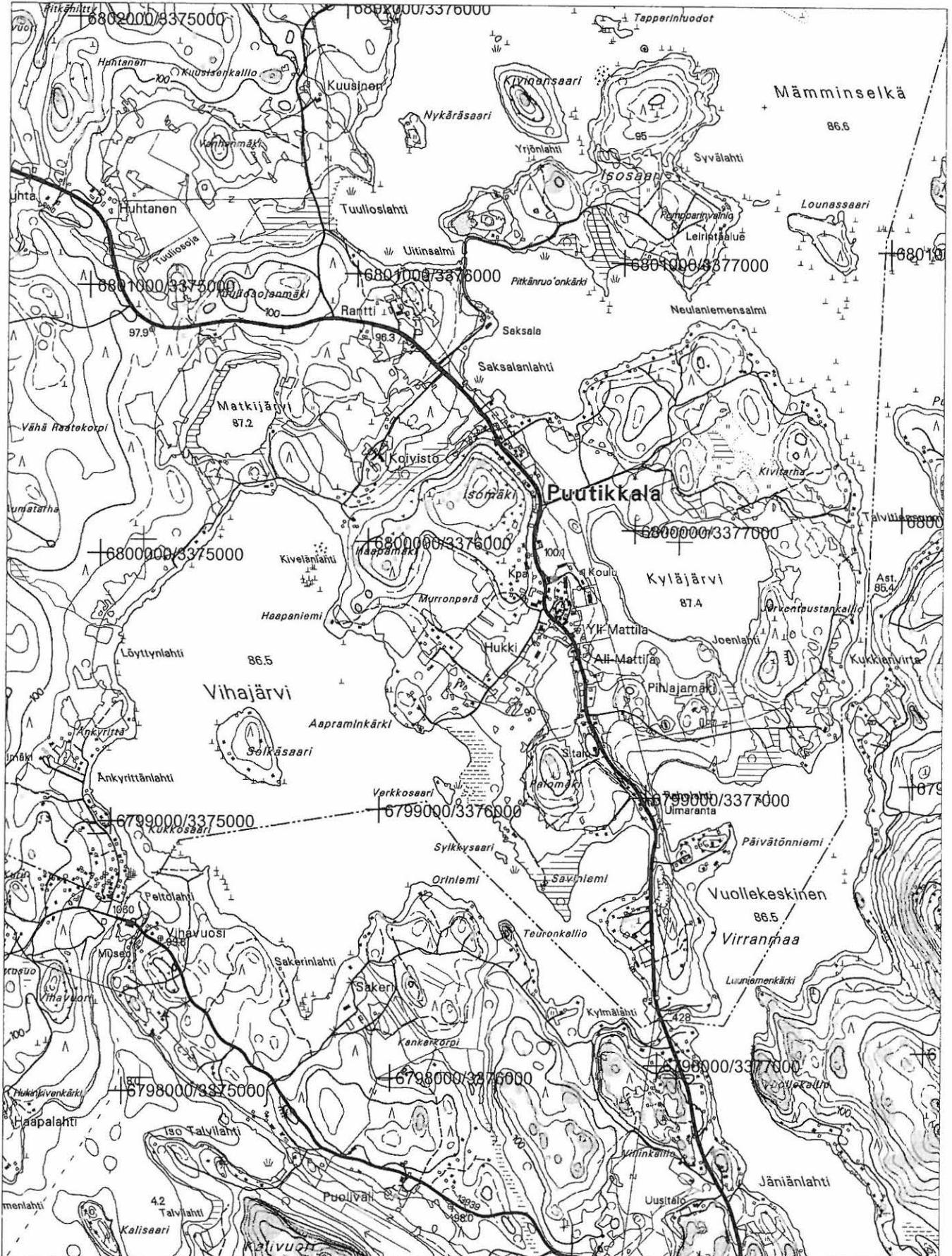

Luopioinen Saksala Isosaari

Päivi Kankkunen 2003-2004

Peruskarttalehti: 2132 12 PUUTIKKALA

p = 6801135, i = 3376445, z = 89 - 92 m mpy

Johdanto

Isosaaren kivi- ja metallikautinen asuinpaikka oli Timo ja Pekka Miettisen inventointiin vuonna 1963 asti ainoa tunnettu esihistoriallinen asuinpaikka Luopioisissa. Asuinpaikan löydöt painottuvat nuorakeraamiseen aikaan, joskin saviastian palasia on varhaisen kampakeramiikan nuoremmasta vaiheesta, tyypillisestä kampakeramiikasta, mahdollisesti Kiukaisten keramiikasta sekä tekstiilikeramiikasta. Morbyn keramiikkaa ja rautakautista keramiikkaa on molempia yhdet palat. Asuinpaikalta on myös monipuolinen kiviesineistö; mainittakoon kvartsikaapimien suuri lukumäärä.

Maanomistaja suunnittelee asuinpaikalle ja sen välittömään läheisyyteen uutta tielinjaa ja kesämökkiä, jotka molemmat suunnitelmat vaativat ranta-asemakaavan muutoksen ja laajennuksen. Tampereen museot (Vadim Adel) teki tielinjan tarkastuksen lokakuussa 2002, jolloin todettiin koekaivauksen tarpeellisuus.

Kohde otettiin koekaivausryhmä 1:n kenttäohjelmaan ajalle 21.8.-12.9. 2003, jolloin koekaivettiin tie- ja mökkihankealuetta. Tutkimuksia jatkettiin ajalla 23.8.-3.9. 2004, jolloin koekuopitettiin hiekkakuopasta itään olevaa aluetta asuinpaikan säilyneisyyden selvittämiseksi.

Koekaivausryhmä 1:n piirtäjänä toimi molempina vuosina FM Teija Nurminen, tutkimusavustajana vuonna 2003 fil.yo Piritta Häkälä ja vuonna 2004 BA Simo Voutilainen ja kaivajina olivat vuonna 2003 BA Simo Voutilainen ja fil.yot Anne-Mari Halonen ja Laura Harjanne ja vuonna 2004 fil.yot Olli Kunnas, Riku Mökkönen ja Tommy Sjöblom. Kaivaukset johti allekirjoittanut.

Helsingissä, 15.2. 2005

Päivi Kankkunen

Maasto ja maaperä

Isosaari sijaitsee Luopioisten kirkosta noin 7 km eteläkaakkoon, Kukkia järvässä, Puutikkalan kylän pohjoispuolella, Saksalan talosta noin 300 m pohjoiseen. Sen erottaa mantereesta kapea Uitinsalmi, jonka ylitse on rakennettu silta. Saaren eteläpuolella on Saksalanlahti, länsipuolella Tuulioslahti, pohjoisessa pieni Yrjönlahti erottaa saaren Kivisestäsaaresta ja idässä on Syvälahti. Saari on lähes itä-länsi –suuntainen, noin kilometrin pitkä. Keskivaiheilla saarella on pohjoiseen ulottuva niemeke, jonka myötä saari saa kolmelehdykkäisen muodon. Saaren pituus pohjois-etelä – suunnassa on enimmillään noin 900 m. Saaren kaakkoon kurottuvan pienen niemekkeen erottaa mantereesta Neulaniemensalmi.

Isosaaren kivi- ja metallikautinen asuinpaikka sijaitsee saaren länsipäässä, Kukkiajan laskevalla hiekkaisella etelärinteellä, Uitinsalmen ja Saksalantien pohjoispuolella olevan hiekkakuopan itäreunalla. Rinne on paikoin jyrkähkö, mutta se on alaosastaan melkoisesti loiventunut viljelyn myötä, sillä alaosaan rinnettä on tullut peltokerrosta paksummalti kuin rinteeseen yläosassa. Isosaaren länsikärjen eteläinen puoli on hienoa hiekkaa, aivan rinteeseen päällä on kivikkoisen ja sorainen saareke, jossa kasvaa suuria puita.

Asuinpaikka-alue raivattiin pelloksi 1926 (tieto maanomistajalta). Aluetta on myös käytetty laitumena ja noin 15 vuotta sitten, kun viljelystä tällä paikalla oli luovuttu, istutettiin rinteeseen alaosaan koivikko. Istutus koivikkoa on myös pohjoisrinteellä. Nyttemmin saaren länsikärki on hiekkakuopan pohjaa ja se on otettu viljelykseen. Tässä sijaitsevan pellon halki kulkee tie, joka noudattelee Saksalan ja yhteismaan rajaa. Asuinpaikka-alueen vieressä, samalla eteläisellä rinteellä on Esko Mäyrän kesämökki (Rno 7:7), jonka viereen, itäpuolelle uutta mökkiä suunnitellaan. Nykyinen tie kulkee Mäyrän mökin alapuolelta, myötäillen Kukkian rantaa. Uusien suunnitelmien mukaan tielinja muutettaisiin kiertämään sekä Mäyrän tontti että uusi suunniteltu tontti, jonka itäpuolella uusi tielinja yhtyy vanhaan. Mäyrän tontista koilliseen on nykyisin haapaa kasvava kivikkoinen alue, jonka itäpuolella on peltoa. Uusi huvila tulisi sijaitsemaan nykyisen pellon tähän haavikkoon liittyvällä osalla.

Hiekkakuopan koillispuolella, saaren pohjoisrannalla, sijaitsee 1950-luvulla rakennettu kansatieteilijä, koristemaalari Robert Arpon huvila, joka nykyisin on hänen poikansa, Raimo Arpon hallinnassa. Robert Arpo suoritti vuonna 1954 silloisen hiekkakuopan itäreunalla ”kaivauksia”, joita hänen poikansa (puhelin keskustelu 4.9.2003) kertoman mukaan Ville Luho on käynyt katsomassa. Arkeologian osaston arkistossa on karttaluonnos sekä tekstisivu tähän liittyen. Ville Luho on luetteloinut löydöt.

Maaperä alueella on hienoa, tasarakeista kivetöntä hiekkaa, jossa kuitenkin nykyisen hiekkakuopan reunasta havaitsee olevan suurehkon savi-/siltilinssin. Hiekkakuopan leikkauksesta voi havaita, että asuinpaikka-alueen pohjoispuolella, pohjoisella rannalla, on pintaosat savea, mutta jossa savipatjan alla on hienoa hiekkaa.

Kaivausmenetelmä

Suunnitellun tielinjan alueelle paalutettiin tielinjan suuntaisesti, viistosti rinnettä nouseva, metrin levyinen koeoja sekä sen molemmin puolin neljä metrin leveää, mutta lyhyempää koeojaa. Koeojien suunnan määräsi tielinjasuunnitelma. Koeojien sijoitteluun vaikutti myös se, että työskentelimme istutusköivikossa, jolloin kaivausalueet oli saatava sovitetuksi puiden väliin.

Koeojista poistettiin lapioilla peltokerros, jonka paksuus vaihteli 20 cm:stä aina 50 cm:iin. Peltokerroksen alaosa poistettaessa siirryttiin käyttämään pelkkää. Kaivauksella ei ollut käytössä seuloja kumpanakaan vuonna. Ensimmäinen peltokerroksen alainen 10 cm:n paksuinen kaivauskerros merkittiin vaihettumiskerrokseksi, sillä siinä oli vielä näkyvillä auranjälkien pohjia. Tämä kerros oli kaivauksen eri osissa eri syvyydellä riippuen peltokerroksen vahvuudesta. Kerros, jossa ei enää ollut havaittavissa peltokerroksen jälkiä, nimettiin hiekka 1, hiekka 2 jne. Löydöt otettiin talteen yhtenä kerroksena peltokerroksesta ja sen alta vaihettumiskerroksesta ja hiekkakerroksista 10 cm:n kerroksissa neliömetrin ruuduissa. Peltokerroksen pohja vaaittiin koeojissa. Maanomistajan kanssa sovittiin ettei tielinjalla olevia kaivausalueita tarvitse peittää.

Koekuopitusta varten paalutettiin koekuoppien paikat samaan koordinaatistoon kuin kesän 2003 koeojat. X-linjat (noin rinteeseen vastaiset) sijoitettiin keskimäärin kahdeksan metrin välein ja y-suuntaan (rinteen myötäisesti) 10 m:n välein; monin paikoin koekuopat jouduttiin sijoittamaan kasvillisuuden sanelemaan paikkaan. Koekuopista poistettiin ohut heinäturve lapioilla, minkä jälkeen kuoppaa kaivettiin pelkällä 10 cm:n kerroksissa siten, että peltokerroksen alta tuli kaivetuksi 20 cm:n syvyyteen, jonka jälkeen koekuopan pohjalle kaivettiin tarkastuskuoppa. Pelkällä kaivamisella haluttiin saada selville oliko peltokerroksessa stratigrafiaa eli oliko kerroksen pintaosan löydöt toiset kuin pohjimmaisista ja haluttiin tietää olisiko löytö määrässä vaihtelua.

Tärkein päämäärä oli selvittää oliko peltokerroksen alla säilynyttä asuinpaikkakerrosta ja jos oli niin millä alueella. Koekuopista tehtiin muistiinpanot. Koekuopat peitettiin.

Korkeus kaivauksen kiintopisteelle siirrettiin Kukkian pinnasta 26.8.2003, kello 8.15 sekä 31.8.2004 kello 14.40. Vaaituskoneen paikkoja tarvittiin kolme. Kaivauksen kiintopiste 1 sijaitsi naapurin (Esko Mäyrä) tontin pihatien haaran itäpuolella olevassa kivessä. Kiintopiste 1:den korkeudeksi saatiin m mpy. Kiintopiste 2 sijaitsi rinteiden päällä olevan kivikkosaarekkeen lounaiskulmalla olevassa maakivessä, joka oli mainitusta saarekkeesta irrallaan noin m saarekkeesta pellon puolella. Maakiven vieressä on koivu. Kiintopisteen 2 korkeudeksi saatiin m mpy. Kukkian pinta oli vuonna 2004 vaaituksen mukaan 56 cm ylempänä kuin samaan aikaan vuonna 2005.

Profiilit piirrettiin pitkän koeojan ylärinteen puoleisesta profiilista, $y = 200$ sekä väliltä $x = 56-63$ myös rinteiden laskun puoleisesta profiilista. Profiilit piirrettiin mittakaavaan 1:25, kuten myös tasokartat. Yleiskartta on kentällä piirretty mittakaavaan 1:500, mutta se piirrettiin puhtaaksi mittakaavaan 1:1000.

Löydöt

Vuonna 2003, koeojat

	kyntö	vaihtumiset	hiekkal	hiekkal2+3	yhteensä
saviastian reunap.	2kpl/4,4g	2/11,1			4/25,5
saviastian kylkip.	56/83,6	99/130,6	1 / 2,1		156/216,3
kvartsiesine	2/17,3	4/23,6		1/5,3	7/46,2
kvartsi-iskos	64/134,6	91/178,2	13/29,1	27/20	195/361,9
kvartsiydin	5/94,3	7/96,2			12/190,5
kvartsikaavin	2/5,4				2/5,4
kivilaji-iskos	1/1,5				1/1,5
kivikirves			1/27,8		1/27,8
palanutta luuta	0,3 g	5,4 g			5,7 g
palanutta piitä	1/0,6				1/0,6
palanutta savea		3/0,4			3/0,4
h.kengän naula		1/1,9			1/1,9
metalliesineen kpl		1/7,5			1/7,5

Löydöt 2004, koekuopat

	kyntö	vaihtumiset	hiekkal	yhteensä
saviastian reunap.	6kpl/57,5g	4/20,8		10/78,3
saviastian kylkip.	394/506,4	291/252,6	24 / 75,2	709/834,2
kvartsi-iskos	30/91,6	3/7,2		33/98,8
kvartsikaavin	2/18,6			2/18,6
kivilaji-iskos	2/2,3			2/2,3
palanutta luuta	0,7 g		0,1 g	0,8 g
palamatonta luuta	0,1 g			0,1 g
liitupiipun kappale	1/0,6			1/0,6

Kaikki löydöt:

	kyntö	vaihettumis	hiekkal	hiekk2+3	yhteensä
saviastian reunap.	8kpl/61,9g	6/31,9			14/93,8
saviastian kylkip.	450/589,7	390/383,2	25 / 77,2		865/1020,1
kvartsiesine	2/17,3	4/23,6		1/5,3	7/46,2
kvartsi-iskos	94/226,2	94/185,4	13/29,1	27/20	228/460,7
kvartsiydin	5/94,3	7/96,2			12/190,5
kvartsikaavin	4/24				4/24
kivilaji-iskos	3/3,8				3/3,8
kivikirves			1/27,8		1/27,8
palanutta luuta	1 g	5,4 g	0,1 g		6,5 g
palamatonta luuta	0,1 g				0,1 g
palanutta piitä	1/0,6				1/0,6
palanutta savea		3/0,4			3/0,4
h.kengän naula		1/1,9			1/1,9
metalliesineen kpl		1/7,5			1/7,5
liitupiipun kappale	1/0,6				1/0,6

Saviastian palasia löytyi lähes jokaisesta koekuopasta. Palat olivat pieniä, ohuehkoja ja hiekkasekoitteisia. Pääosa saviastian paloista kuuluu nuorakeraamiseen ryhmään. Kvartsi-iskoksia löytyi kohtalaisesti ja kvartsiytimiäkin 12 kappaletta. Kvartsikaapimia löytyi neljä, kun niitä 1950-luvun kaivauksessa oli löytynyt kuutisenkymmentä. Kivikirves löytyi vuoden 2003 pitkän koeojan alaosasta, osin profiilista, melkoisen syvältä. Sen sijaan kivilaji-iskoksia saatiin vain kolme kappaletta. Palanutta luuta tuli hyvin vähän, alla on luuanalyysin tulos. Selkeästi historialliseen aikaan ajoittuvaa esineistöä löytyi yksittäinen naula ja liitupiipun varren kappale.

Löydöt tulivat selkeästi peltokerroksesta, vähäisessä määrin sen alapuolelta. Vuoden 2004 koekuopituksessa tuli löytöjä peltokerroksen alta vain yhdestä koekuopasta ja sen laajennuksesta (67/174).

Luuanalyysi

Luuanalyysin teki HuK Katariina Nurminen. Luita oli vähän eikä niistä pystytty määrittämään lajeja. Ilmeni kuitenkin, että kaikki luut olivat nisäkkään luita, eikä esim. kalaa tai lintuja ollut joukossa. Tulos on mielenkiintoinen, koska Isosaari on ollut saari koko esihistoriallisen ajan ja on hyvin vaikea kuvitella etteivät sen asukkaat olisi kalastaneet.

Havainnot

Koeojissa oli aina linjalle x = 63 havaittavissa peltokerroksen alainen noen sekainen kerros. Tämä liittyyneen pellon raivausvaiheeseen. Koeojassa 60/201-208 oli peltokerroksen alla havaittavissa jäännettä alkuperäisestä maannoksesta, kuvat 131147-131149. Peltokerros oli tässä kohden paksuudeltaan noin 45-30 cm.

Peltokerros oli rinteiden yläosissa paksuudeltaan noin 25 cm. Alaosassa rinnettä nykyinen muokkauskerros erottui löysempanä ollen vajaan 30 cm paksu. Tämän alla oli samanlainen, mutta

tiivimpi kerros, joka paikoin oli noen sekainen, osin hiekan tai saven sekainen, noin 15 cm paksu. Tämän alla oli savi ja ylempänä hiekka. Rinteen keskivaiheilla, hiekkakuopan reunalla on savilinssi.

Rinteen keskivaiheilla, koeojan ruuduissa 58-61/200, tuli esille peltokerroksen alta nokimaajuova, joka ulottui viistosti mainittujen ruutujen poikki profiilista toiseen. Nokijuova oli paksuudeltaan noin 50 cm, alempana se oheni noin 30 cm:n levyiseksi nokijäljeksi. Nokijuovassa oli lähellä profiilia $y = 200$ yksi kivi, kartta, kuvat 131150, diat 53052-53, 53055. Todennäköisesti nokijuova liittyy pellon perustusvaiheeseen tai sitä edeltäneeseen toimintaan. Koeojasta löytyi samoilta tienoilta, nokijuovan vierestä keramiikkakeskittymä, jonka kuuluvuutta nokijuovaan ei voi selvittää. Nokijuova oli noin viiden senttimetrin paksuinen ja sen olla oli noin kolmen senttimetrin paksuinen harmaaksi palaneen hiekan kerros.

Leveähköt kyntöjäljet olivat noin pohjois-eteläsuuntaisia. Koeojien kulmauksessa rinteen alaosassa, käännöskohdassa, jäljet olivat noin itä-länsisuuntaisia. Pitkän koeojan yläosassa luodekaakkosuuntaisia, dia 53049, kuvat 131125, 131128-29.

Kulttuurimaata havaittiin ainoastaan pitkän koeojan ruuduissa: 63-65/200 ohuena profiilin vieressä näkyvänä läikkänä, kartat s. 31.

Koekuoppa Mäyrän huvilan koillispuolella

Koekuoppa sijaitsi lähellä Mäyrän tontin koilliskulmaa, suunnitellulla tielinjalla, lähellä olevassa Saksalantielle viettävässä rinteessä

Koekuoppa oli kooltaan neliömetrin ja sitä kaivettiin noin 53 cm syvyyteen. Koekuopasta noin 3/4 oli erikokoisista kivistä koostuvaa kivikkoa. Yhdellä sivulla oli suuri maakivi. Hiekka kivien välissä oli hyvin hienoa. Päälimmäisenä koekuopassa oli heinäturpeen alla tasoituskerros, noin 10 cm:n paksuinen, jonka alla oli vanha maanpinta ja edelleen sen alla luontainen maannos. Koekuopasta ei ollut löytöjä.

Koekuopat 67/175 ja 32/183

Vain kahdessa koekuopassa havaittiin kyntökerroksen alla säilyneen esihistorialliseen asutusvaiheeseen liittyvää kulttuuri- tai likamaata.

Koekuoppaa 67/175 kaivettaessa havaittiin noin 35 cm:n syvyydellä muokkauskerroksen loppuessa koekuopan länsireunalla voimakasta nokimaata. Koekuopasta tuli myös runsaasti löytöjä. Koekuoppaa laajennettiin linjalta $x = 67$ noin 50 cm pohjoiseen ja linjalta $y = 175$ noin 80 cm länteen päin. Laajennuksia rajoitti puusto. Hiilikerros peltokerroksen alapuolella oli paksuudeltaan noin 3-6 cm. Sen alapuolella hiekka oli vielä noin 75 cm:n syvyyteen jonkin verran värjäytynyttä likamaata. Tässä koekuopassa kynnönalainen hiilikerros ja likamaa liittyvät esihistorialliseen asutukseen. Suurin osa kaivauksen saviastian paloista löytyi tästä koekuopasta.

Koekuoppa 32/183 sijaitsi vuonna 2004 kaivetuista alimpana rinteessä. Peltokerros on noin 50 cm paksu eikä sen alaosassa ole hiilikerrosta. Koekuopassa oli peltokerroksen alla punertavan ruskeaa kulttuurimaata noin 20-15 cm. Koekuopasta löytyneet kaksi kvartsikaavinta, kvartsi-iskokset sekä pienet palaneet luut tulivat kaikki peltokerroksesta.

Tiivistelmä

Luopioisten Saksalan Isosaaren kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla kaivettiin tie- ja rakennussuunnitelmien vuoksi kesinä 2003 ja 2004. Yhteensä avattiin 29 neliömetrin suuruista koekuoppaa, yksi 2,5 m²:n suuruinen koekuoppa sekä koeojia 47 m². Saaren länsipäässä sijaitsevan asuinpaikan maaperä on hienoa hiekkaa, kun se saarella muuten on pääosin silttiä. Etelärinteelle on raivattu pelto vuonna 1926. Kansatieteilijä Robert Arpo suoritti 1950-luvulla kaivauksia silloisen pienen hiekkakuopan reunalla.

Peltoviljely on muokannut etelärinteen topografiaa loiventamalla rinnettä sen alaosaan, jossa humuskerros on yläosaa paksumpi. Peltokerroksen alaosaan oli nokikerros, joka liittyy pellon raivausvaiheeseen, paikoin sen alla oli säilynyt osa alkuperäisestä maannoksesta. Esihistorialliseen asutusvaiheeseen liittyviä maannoshavaintoja tehtiin vain koekuopista 32/183 sekä 67/176. Ensin mainitussa oli säilynyt peltokerroksen alla punertavaa kulttuurimaata ja jälkimmäisessä havaittiin runsaasti löytöihin liittyvä noki- ja likamaa-alue. Koeojissa kulttuurimaata havaittiin pienehkö, profiilin viereinen läikkä rinteen keskivaiheilla. Pitkässä koeojassa, rinteen keskivaiheilla havaittiin myös noin puolen metrin levyinen nokijuova, joka liittyy joko esihistorialliseen asutusvaiheeseen tai historialliseen aikaan ennen pellon raivausta.

Löytöinä saatiin lukumääräisesti runsaimmin saviastian palasia, jotka ajoittuvat pääosin nuorakeraamiseen vaiheeseen, noin 3200-2500 eKr. Kvartsin työstöjätettä löytyi kohtalaisesti, niin ytimiä kuin iskoksia. Mutta vain neljä kaavinta, kun 1950-luvulla löytyi kuutisenkymmentä kaavinta. Pääosa löydöistä saatiin peltomultakerroksesta. Kivikirves, saviastian palasia ja yksi kvartsiesine löytyi peltokerroksen alta. Kivilajimateriaalia saatiin vain yksittäinen kappale, kuten myös palanutta luuta. Palaneet luut kuuluvat luuanalyysin mukaan kaikki nisäkkäille, mikä on varsin hämmäntävää, kun kyse on saari asuinpaikasta.

Kaivaustutkimusten perusteella voidaan todeta, että Isosaaren esihistoriallisesta asuinpaikasta ovat säilyneet vain peltokerroksessa olevat irtolöydöt; vain kolmesta kohden saatettiin tehdä havaintoja peltokerroksen alla säilyneistä kulttuurikerroksesta. Paikalla ei ole enää kiinteää muinaisjäännöstä.

Diat

- 53034 Taustalla Isosaari, kuvattu pienen sillan eteläpuolelta, etelästä
 53035 Isosaari ja hiekkakuoppa, jonka reunoilta löytöjä, kuvattu etelästä
 53036 Isosaaren länsiosaa, hiekkakuoppa, jonka ympärillä löytöjä, kuvattu etelästä
 53037 Isosaaren hiekkakuoppa, taustalla Kukkia, löytöjä reunalta, kuvattu pohjoisesta
 53038 Isosaaren hiekkakuoppa, jonka reunasta löytöjä, kuvattu lännestä
 53039 Isosaaren hiekkakuoppa maantieltä, etelästä kuvattuna, oikeasta reunasta löytöjä
 53040 Isosaaren hiekkakuopan pohjoisosaa, itäreunaa, kuvattuna lännestä
 53041 Isosaaren hiekkakuopan itäpuolta, saaren pohjoisreunan puolella, pieni sorakuoppa, kuvattu lännestä
 53042 Yleiskuva tutkimusalueelle, oikealla maantie, kuvattu luoteesta
 53043 Yleiskuva tutkimusalueelle, vasemmalla maantie, kuvattuna koillisesta
 53044 Yleiskuva tutkimusalueelle, taustalla maantie, kuvattu pohjoisesta
 53045 Yleiskuva tutkimusalueelle kuvattuna ylärinteestä, luoteesta
 53046 Koeoja suunnitellulla tielinjalla, kuvattuna lounaasta
 53047 Koeojan ruudut 55-57/200, kaivettu noin 50 cm, kuvattu lounaasta
 53048 Koeojan ruudut: 47-51/200, muokkauskerroksen alapinta, kuvattu lounaasta
 53049 Koeojan ruudut:47/197-99 kyntöjälkien pohjia, kaivettu noin 50 cm, kuvattu kaakosta
 53050 Koeoja, kaivettu noin 50 cm, kuvattu lounaasta
 53051 Koeoja, kaivettu noin keskimäärin 50 cm, kerros hiekka I, kuvattu lounaasta
 53052 Koeoja, kaivettu noin keskimäärin 50 cm, ruudut: 58-67/200, kuvattu länsilounaasta
 53053 Koeojan ruudut 58-61/200, kerros hiekka I, kuvattu lounaasta
 53054 Koeoja, kerros hiekka II, kuvattu lounaasta
 53055 Ruudut: 58-61/200, kerros hiekka II, kuvattu lounaasta
 53056 Ruudut: 62-65/200, kerros hiekka II, kuvattu koillisesta
 53057 Profiili linjalta 200, ruuduista 70-72, kuvattu kaakosta
 53058 Profiili linjalta 200, ruuduista 60-61, kuvattu pohjoisesta
 53059 profiili linjalta 201, ruudusta 58, kuvattu luoteesta
 53060 Profiili linjalta 201, ruuduista 53-56, kuvattu pohjoisesta
 53061 Työkuva. Piirtäjät työssään, vas: Teija Nurminen, Piritta Häkälä ja Simo Voutilainen
 53062 Työkuva. Koeojaa kaivetaan.
 53063 Kaivaustyöryhmä, vas.: Laura Harjanne, piirtäjä Teija Nurminen, tutkimusavustaja Piritta Häkälä, Simo Voutilainen ja Anne-Mari Halonen

Negatiivit

- 131098-100 Yleiskuva tutkimusalueelle, maantien vasemmalla puolella Kukkia, oikealla rinteessä asuinpaikkaa, kuvattuna idästä
 131101 Taustalla Isosaari ja hiekkakuoppa, jonka reunoilta löytöjä, kuvattu etelästä
 131102 Tutkimusaluetta mantereen puolelta, etelästä kuvattuna
 131103-04 Yleiskuva tutkimusalueelle, kuvattu ylärinteestä, oikeassa laidassa avautuu hiekkakuopan itäinen reuna, kuvattu koillisesta
 131105-06 Isosaaren hiekkakuopan itäpuolta, saaren pohjoisreunan puolella, pieni sorakuoppa, kuvattu etelästä
 131107-10 Yleiskuva tutkimusalueelle kuvattuna lounaasta
 131111-13 Isosaaren hiekkakuoppa maantieltä, etelästä kuvattuna, oikeasta reunasta löytöjä, kuten myös hiekkakuopan reunamilta, kaivausalue suunnitellulla tielinjalla oikealla olevassa metsikössä

- 131114-16 Isosaaren hiekkakuoppa, jonka reunasta löytöjä, kuvattu lännestä
- 131117-19 Yleiskuva tutkimusalueelle, sillalta hiekkakuopalle ja saareen tuleva tie, kaivaus autojen takana oikealla, aivan oikeassa reunassa puitten takana Kukkia, kuvattu etelälounaasta
- 131120 Isosaaren hiekkakuopan reunasta löytöjä, kaivausalue rinteessä tien yläpuolella metsikössä, kuvattuna lännestä
- 131121 Hiekkakuopan reunaa saaren pohjoisreunalla, hieman oikealla olevan syvennyksen kohdalta päältä löytöjä, kuvattu lounaasta
- 131122-24a Isosaaren hiekkakuopan itäistä reunaa, vasemmalta otettu hiekkaa, hiekkakuopan entistä pohjaa viljalla, kuvattu lännestä
- 131125 Koeojan ruudut:47/197-199, kyntöjälkien pohjia, kaivettu noin 40 cm, kuvattu kaakosta
- 131126 Koeojan ruudut 58-59/200, kerros hiekka I, kuvattu lounaasta
- 131127 Koeoja, kaivettu noin 50 cm, kuvattu lounaasta
- 131128 Koeojan ruudut 53-54/200, kaivettu noin 50 cm, kuvattu lounaasta
- 131129 Koeoja, kaivettu noin keskimäärin 40-50 cm, kuvattu lounaasta
- 131130 Profiili linjalta 201, ruuduista 56-57, kuvattu pohjoisesta
- 131131 Koeojan maantien puoleinen, lounaiskulma, kaivettu noin 50-55 cm, kuvattu idästä
- 131132-35 Yleiskuva hiekkakuopan reunalta Kukkiolle, kuvattu pohjoisesta
- 131136 Profiili linjalta 200, ruutu 71, kuvattu etelästä
- 131137-39 Yleiskuva tutkimusalueelle = suunniteltu tielinja, kuvattu idästä
- 131140-42 Yleiskuva tutkimusalueelle, tutkimusalueen yläosaa, taustalla hiekkakuoppa, kuvattu koillisesta
- 131143 Profiili poikkikoeojasta $x = 60$, ruudusta 201, kuvattu lännestä
- 131144 Työkuva. Teija Nurminen ja Piritta Häkälä (takana) puhdistavat profiileja
- 131145 Profiili linjalta $y = 201$, ruudut 56-58, kuvattu pohjoisesta
- 131146 Profiili linjalta $x = 201$, ruutu 58, kuvattu luoteesta
- 131147 Profiilia linjalta $x = 201$, ruuduista 60-61, kuvattuna lännestä
- 131148 Profiilia linjalta $x = 201$, ruuduista 60-61, kuvattu pohjoisesta
- 131149 Poikkiojan profiilia $x = 60$, ruudusta 205, kuvattu lounaasta
- 131150 Koeojan ruudut 57-61/200, kaivettu noin , kuvattu lounaasta
- 131151 Poikkikoeojan profiili linjalta $x = 47$, ruudusta 195, kuvattu koillisesta
- 131152 Koeruudun profiili linjalta $x = 61$, ruudusta 193-195, kuvattu koillisesta
- 131153 Työkuva. Piirtämässä etualalla Teija Nurminen, Piritta Häkälä ja Simo Voutilainen
- 131154 Kaivaustyöryhmä, vas.: Laura Harjanne, piirtäjä Teija Nurminen, tutkimusavustaja Piritta Häkälä, Simo Voutilainen ja Anne-Mari Halonen

LUOPIOINEN ISOSAARI
Päivi Kankkunen 2003

F. 13117-119 Sillalta hiikkakuopalle ja saareen tuleva tie, kaivaus autojen takana oikealla rivan oikeassa reunassa puitten takana kukkia, kuvattu etelälounaasta

F. 131120 Hiikkakuopan reunalta löytyjä kaivausalue niteessä (nuolella merkitty) oikealla pilkottua kukkia kuvattu lounaasta

F. 131121 Hiikkakuopan pohjasta reunaa josta ei löydyjä muualta kuin hieman oikealla olevan syvennyksen kohdalta pienen kuopan päältä kuvattu lounaasta (löytökohda merkitty nuolella)

F. 131107-08 yleiskuvaa tutkimusalueelle,
kuvattu lounaasta

F. 131114-116 Hiikkakuopan reuna, kuvattu entiseltä hiikkakuopan
pohjalta, joka nykyisin peltona, oikealla autojen tukana
kivviä, kuvattu lännestä

LUOPIOINEN ISOSAARI
Päivi Kankkunen 2003

f. 131106-07 Hiekkakuopan itäpuolen pohjivisoissa
den pieni hiekkakuoppa, kuvattu etelästä

f. 131103-04 Tutkimus aluetta, kuvattu ylärinteestä, koillisesta

f. 131098-99 Vasemmalla kukkia
oikealla asvinpaikkaa rinteessä

LUOPIOINEN ISOSAARI
Päivi Kankkunen 2003

F. 131140-42 Yleiskuva tutkimusalueen yläosasta, taustalla hiikkakrooppa kuvattu koillisesta

F. 131111-113 Yleiskuva, rikealla olevasta toppareesta löytojä, samoin kuin hiikkakrooppa rennalla, kaivausalue suunnitellulla telinjalla oikealla olevassa metsikössä, kuvattu etelästä

F. 131132-35 yleiskuva hiikkakropan reunalta kukkialle, kuvattu pohjoisesta

F. 131102 Kaivausaika maantereelta etelästä kuvattuna

F. 131101
Isosaari laustalla, keskellä hämöttää
(nuolella merkitty) hiikkakroppa,
kuvattu maantereeltä, etelästä

F.131129 Koojan, kaivettu noin
Kuvattu lounaasta

F.131128 Koojan ruudut 53-54/200, kaivettu
n. , kuvattu lounaasta

F. 131125 Koojan ruudut 47-50/200-197-99
Kaivettu n. 50m, kuvattu koillista

F.131127 Koojan kaivettu n.
Kuvattu lounaasta

F.131126 Koojan ruudut 58-59/200
Kaivettu n. 40m, kuvattu lännestä

F.131150 Koojan ruudut 57-61/200
Kaivettu noin
Kuvattu lounaasta

LUOPIOINEN ISOSAARI
Päivi Kankkunen 2003

F. 131145 Profiili linjalta X=201,
ruudut 56-58
kuvattu pohjoisesta

F. 131146 Profiili linjalta
X=201, ruutu 58
kuvattu loteesta

F. 131148 Profiili linjalta
X=201, ruudusta
60-61
kuvattu pohjoisesta

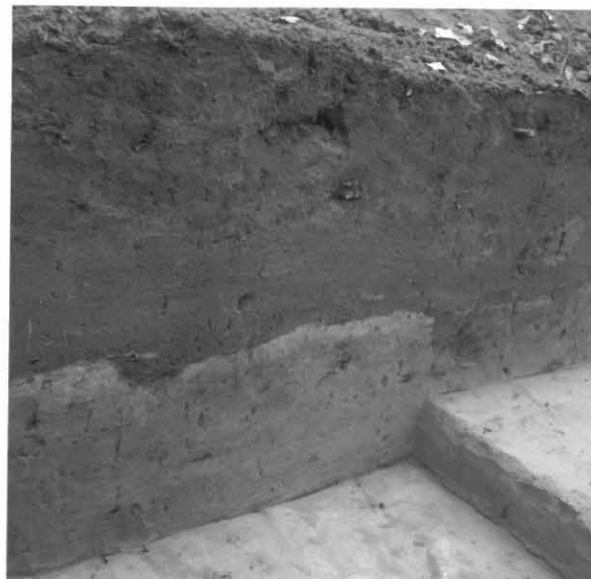

F. 131147 Profiili linjalta X=201
ruudusta 60-61
kuvattu lännestä

LUOPIOINEN ISOSAARI
Päivi Kankkunen 2003

F.131151 Pötkijän profiili linjalta x=47,
rwk 195, kuvattu koillisesta

F.131143 Profiili linjalta x=60, rwdusta
201, kuvattu lännestä

F.131149 Pötkijän profiili a x=60
rwk 205, kuvattu
lounaasta

F.131130 Profiili linjalta y=201, rwk 56-57
kuvattu pohjoisesta

F.131136 Koenjan profiili y=200,
rwk 71, etelästä

F.131152 Koerundin profiili linjalta x=61
rudusta 193-95, koillisesta

LUOPIOINEN ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

F. 131131 Kocojan kunnaispääty
kaivettu noin
kuvaattu idästä

F. 131144 Teija Nurminen ja
Piritta Häkälä (takana)
puhdistavat projilienta

F. 131153 Pirttäjä työssä, etualalla
Teija Nurminen, Piritta
Häkälä ja Simo Voutilainen

F. 131154 Kaivaustyöryhmä, oik.
Anna-Mari Halonen,
Simo Voutilainen
Piritta Häkälä, Teija
Nurminen ja Laura Harjane

Päivi Kankkunen 2004

F. 135661-62

Vas. koekuoppa 38/176, tutkinnus
aluetta hiekkakuopan itäosalla
oik. koirikkoon sijoitettu savonietu
helinjäms ja voodin 2003
kaivausalue, kuvattu linnasta

F. 135659

Koekuoppa 32/183
taustalla
kukkia, kuvattu
pohjaisesta

F. 135660

Koekuoppa 32/183
kaivettu 70/95cm
kuvattu
loteesta

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI
Päivi Kankkunen 2003-2004

YLEISKARTTA
mk 1:1000

 50m

Pohjakarttana asemakaavaluonnos
(7.1.2002)

Piirt. Anne-Mari Halonen,
Laura Harjanne,
Teija Nurminen ja
Simo Voutilainen
digit. Teija Nurminen

- Tutkimusalue
- Korkeuspiste
- Rajapyykki
- Puhelinpylväs

neulapohjoinen

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

VAAITUSKARTTA

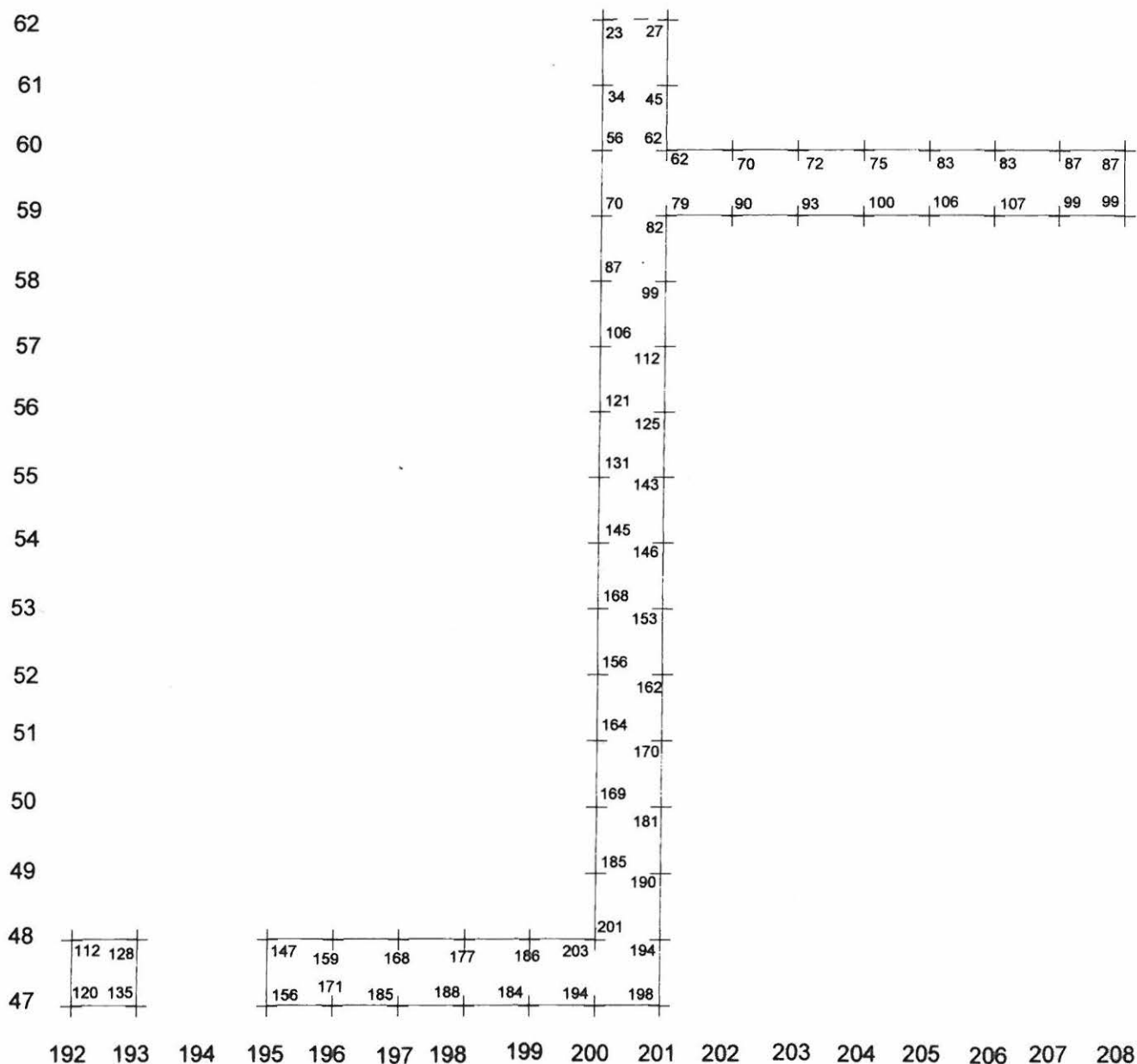
Pintavaaitus

Ruudut 47/192 ja 47/195-200 ja 48-61/200 ja 59/201-207

mk 1:100

Kp m mpy, kojelukema 87

Piirt. Anne-Mari Halonen ja Teija Nurminen ja digit. Teija Nurminen

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

VAAITUSKARTTA

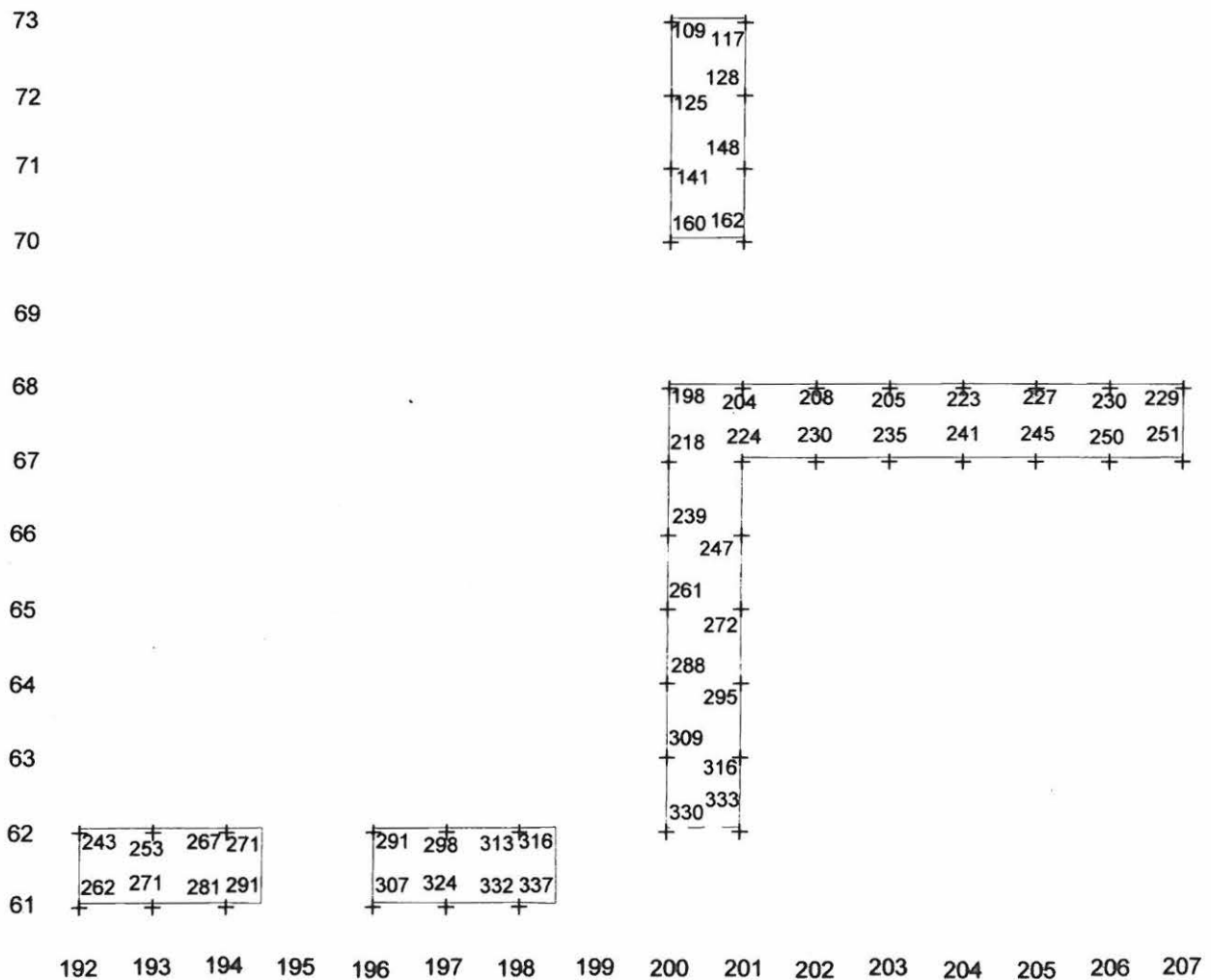
Pintavaaitus

Ruudut 61-62/192-194 ja 61-62/196-198 ja 62-68/200 ja 67/201-206 ja 70-72/200

mk 1:100 4m

Kp m mpy, kojelukema 393

Piirt. ja digit. Teija Nurminen

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

VAAITUSKARTTA

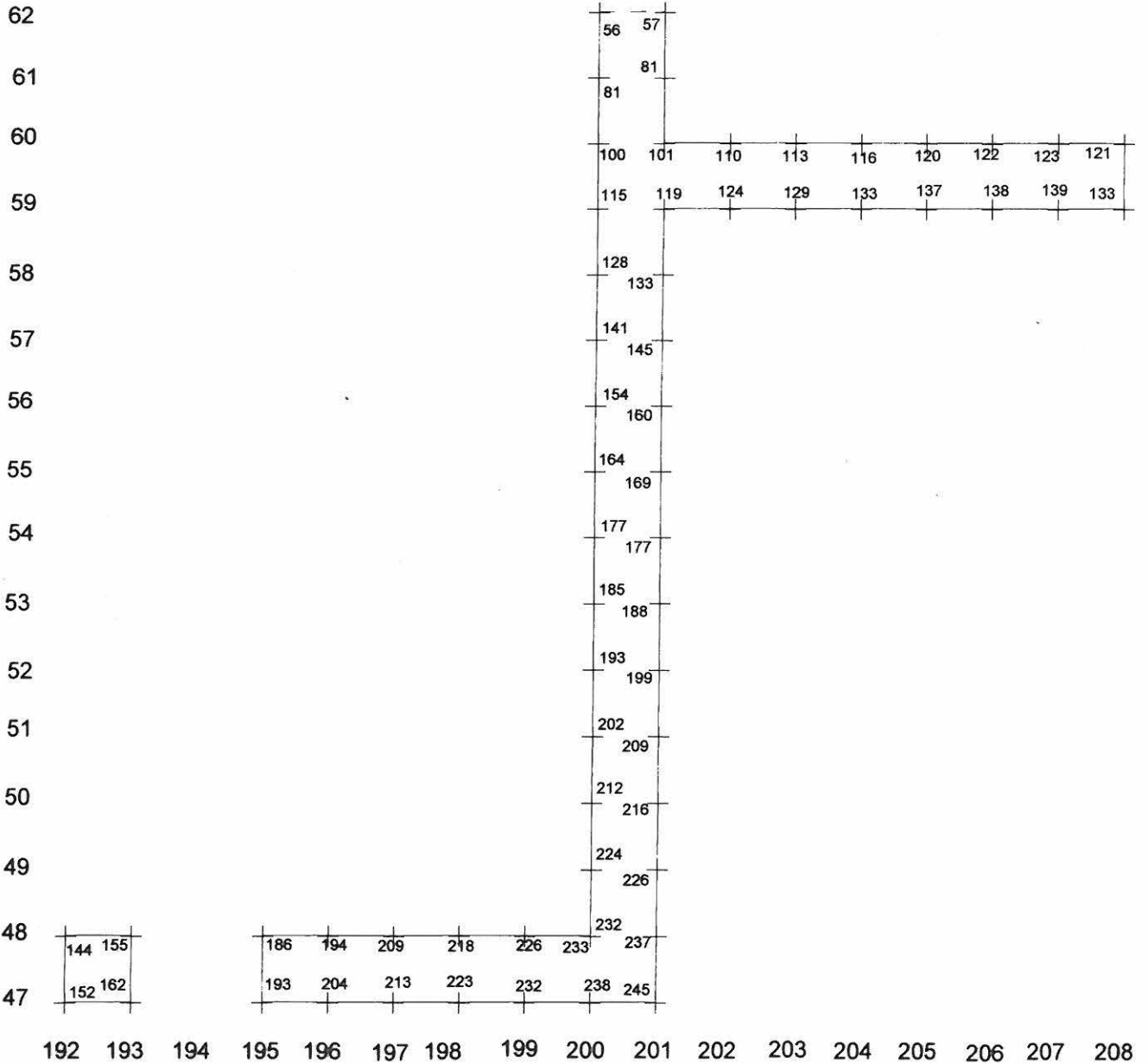
Vaihtumiskerros1 pinta

Ruudut 47/192 ja 47/195-200 ja 48-61/200 ja 59/201-207

mk 1:100 4m

Kp m mpy, kojelukema 87

Piirt. ja digit. Teija Nurminen

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

VAAITUSKARTTA

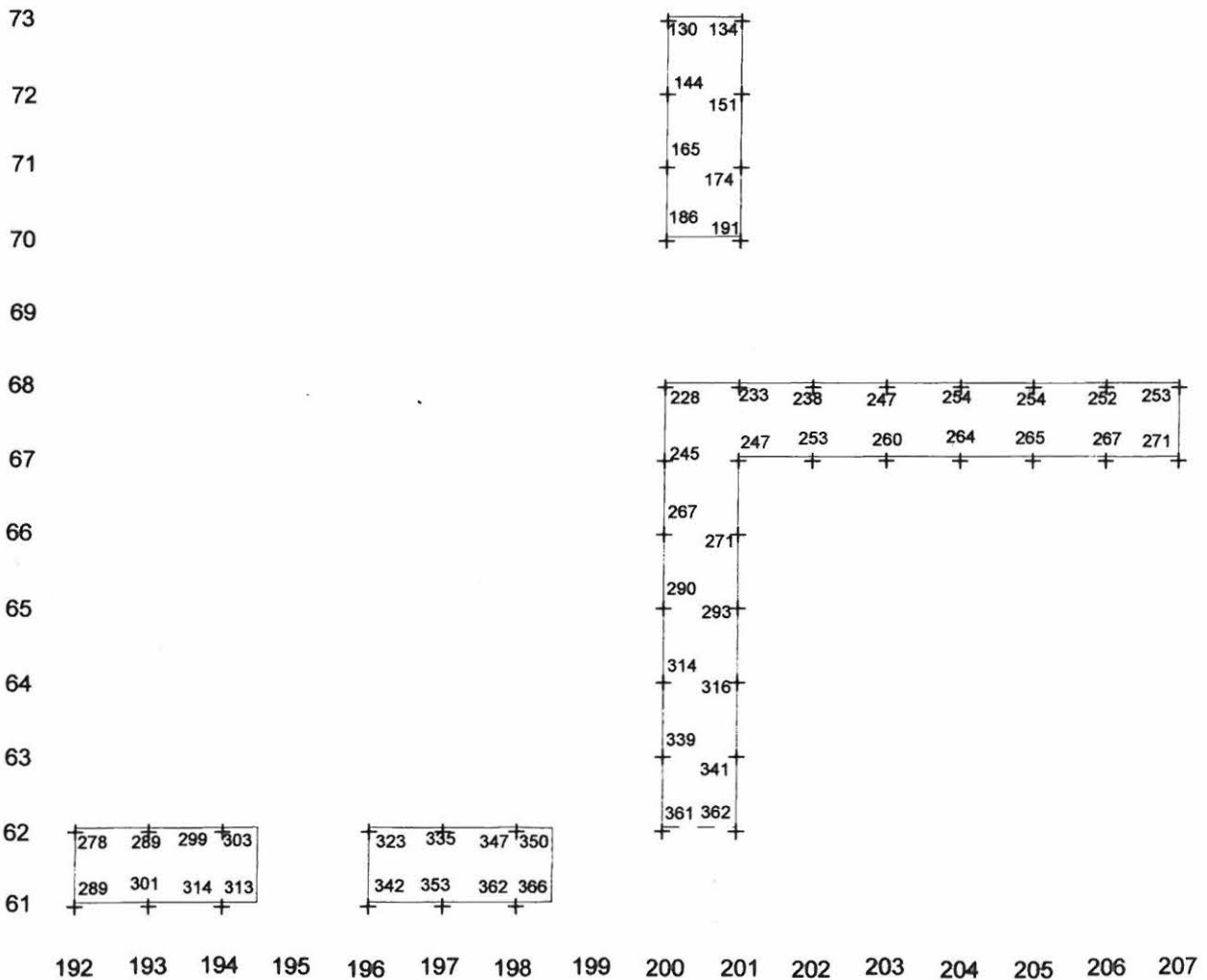
Vaihtumiskerros1 pinta

Ruudut 61-62/192-194 ja 61-62/196-198 ja 62-68/200 ja 67/201-206 ja 70-72/200

mk 1:100 4m

Kp m mpy, kojelukema 393

Piirt. ja digit. Teija Nurminen

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

VAAITUSKARTTA

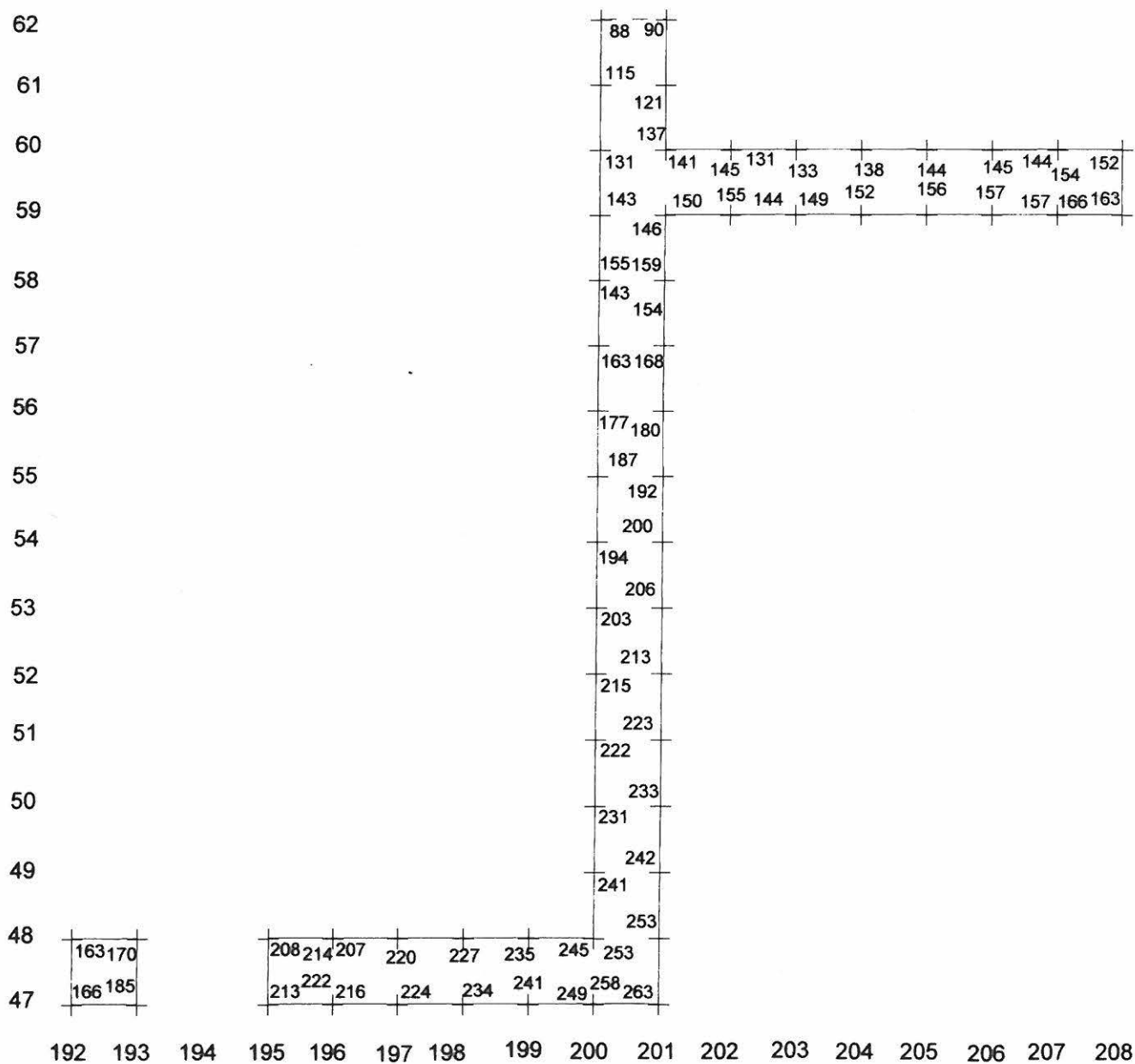
Pohjavaaitus

Ruudut 47/192 ja 47/195-200 ja 48-61/200 ja 59/201-207

mk 1:100 4m

Kp m mpy, kojelukema 87

Piirt. Anne-Mari Halonen ja Teija Nurminen ja digit. Teija Nurminen

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

TASOKARTTA

Hiekka 1

Ruudut 47-62/200

mk 1:25 1m

Kp m mpy, kojelukema 87

Piirt. ja digit. Teija Nurminen

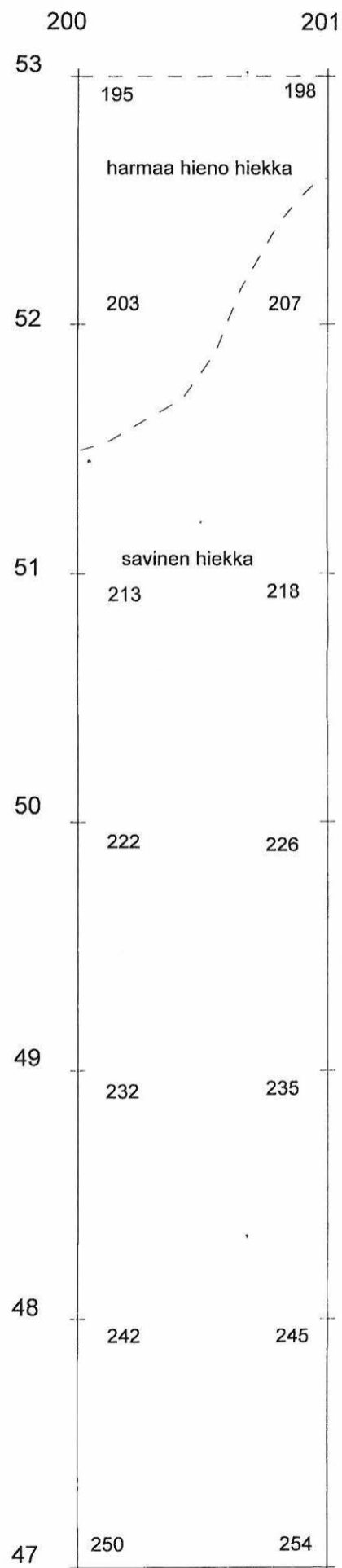
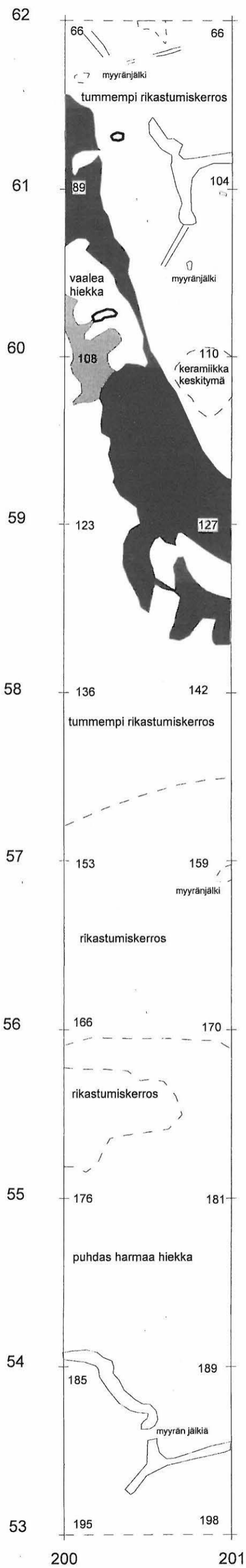
 Nokimaa

 Sekoittunut nokimaa

Hiili

 Kivi

 Juuri

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

TASOKARTTA

Hiekka 1

Ruudut 62-68/200

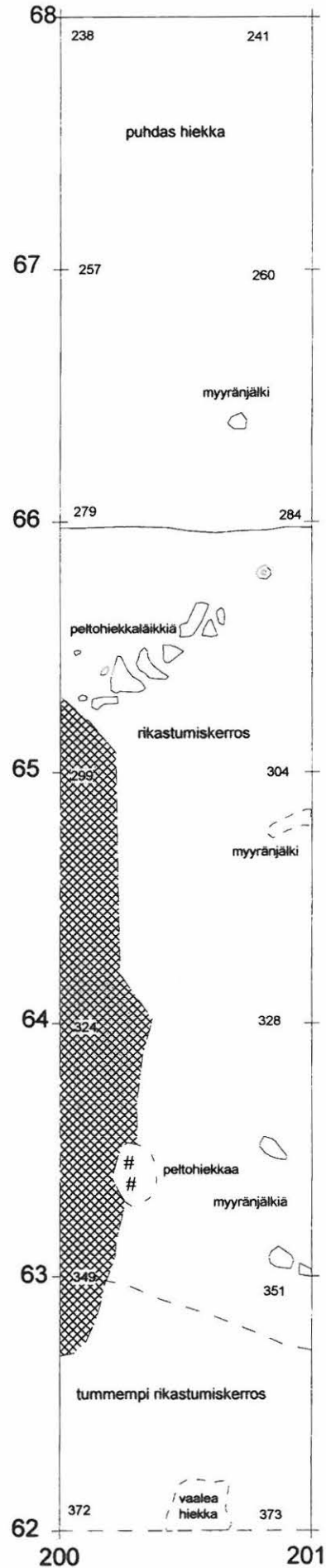
mk 1:25 1m

Kp m mpy, kojelukema 393

Piirt. ja digit. Teija Nurminen

 Kulttuurimaa

Hiili

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

TASOKARTTA

Hiekka 1

Ruudut 58-62/200

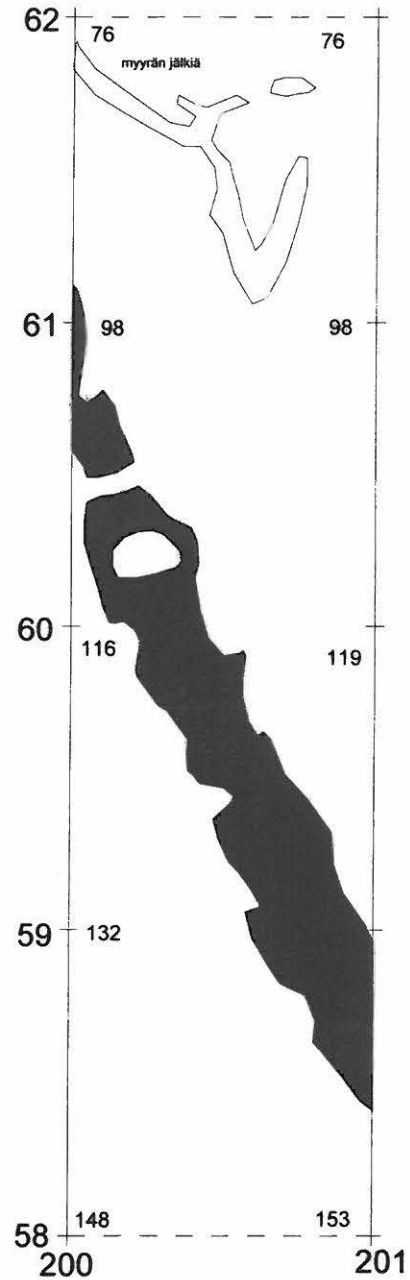
mk 1:25 1m

Kp m mpy, kojelukema 87

Piirt. ja digit. Teija Nurminen

 Nokimaa

 Kivi

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

PROFIILIKARTTA

Profiili länteen linjalta y = 200, x = 48 - 62

mk 1:25 1m

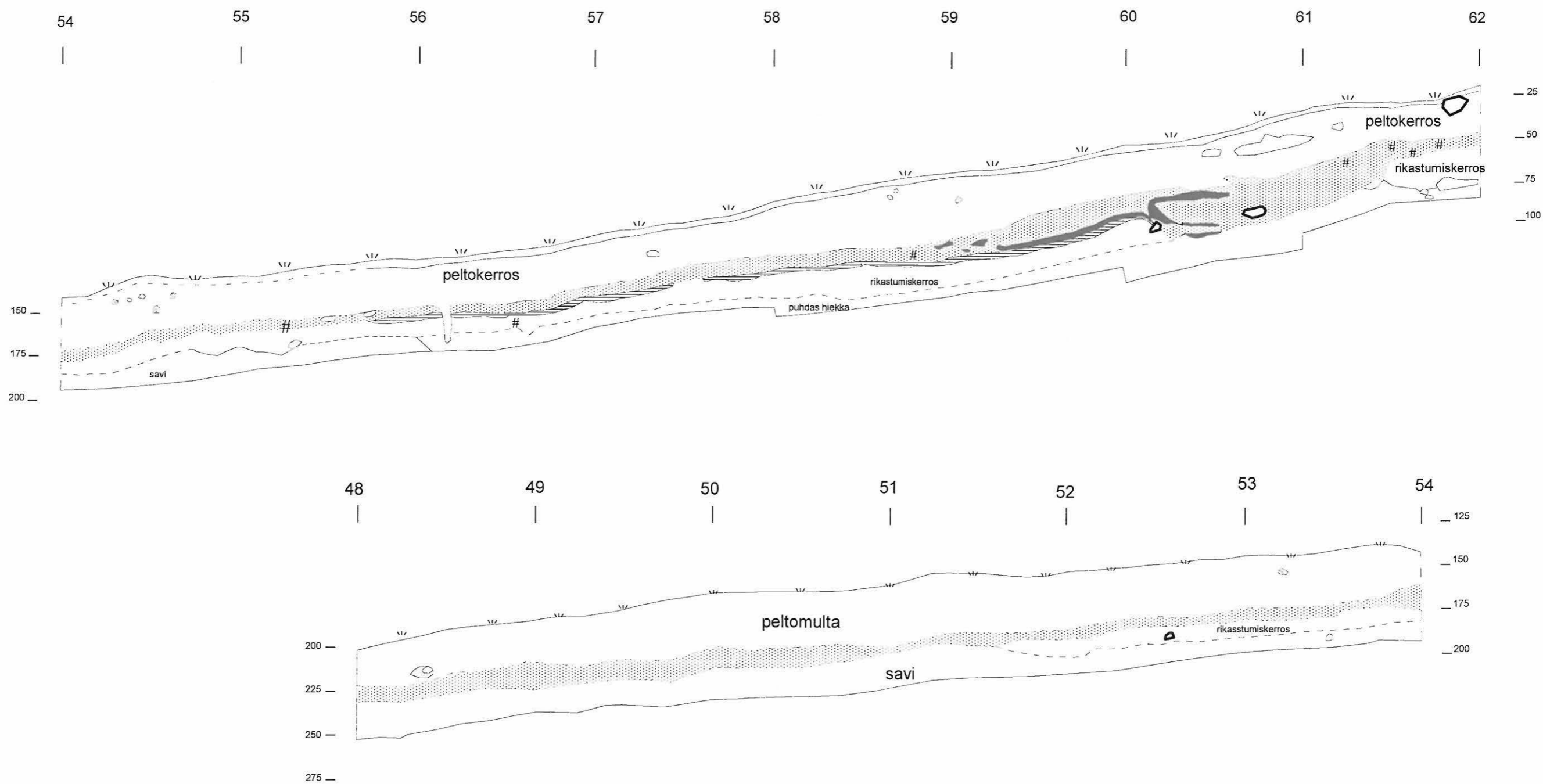
Kp m mpy, kojelukema 87

Piirt. Teija Nurminen ja Simo Voutilainen

digit. Teija Nurminen

- Nokimaa
- Peltohiekansekainen nokimaa
- Harmaaksi palanut hiekka

- Myyränjälki
- Kivi
- Hiili
- Juuri

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

PROFIILIKARTTA

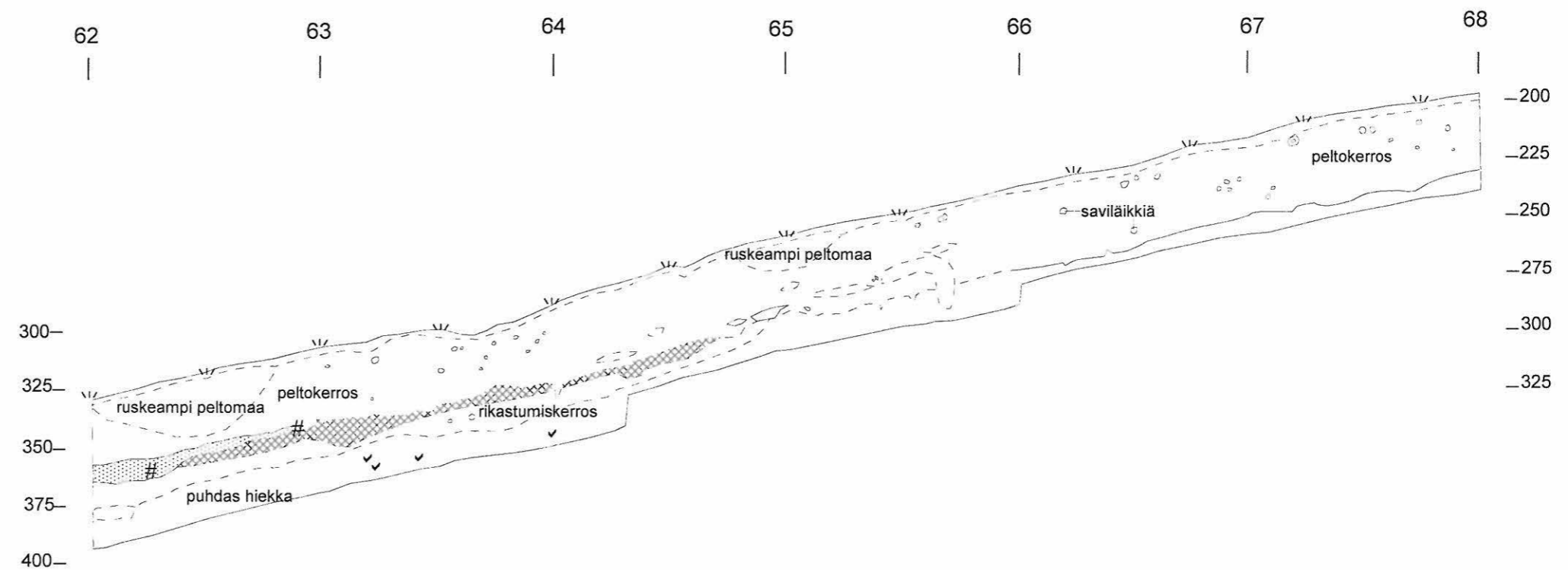
Profiili länteen linjalta $y = 200$, $x = 62 - 68$

mk 1:25 1m

Kp m mpy, kojelukema 339

Piirt. ja digit. Teija Nurminen

- Kulttuurimaa
- Peltohiekankesäinen nokimaa
- Myyränjälkiä
- Juuria
- Ruostetta
- Hiiltä

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

PROFIILIKARTTA

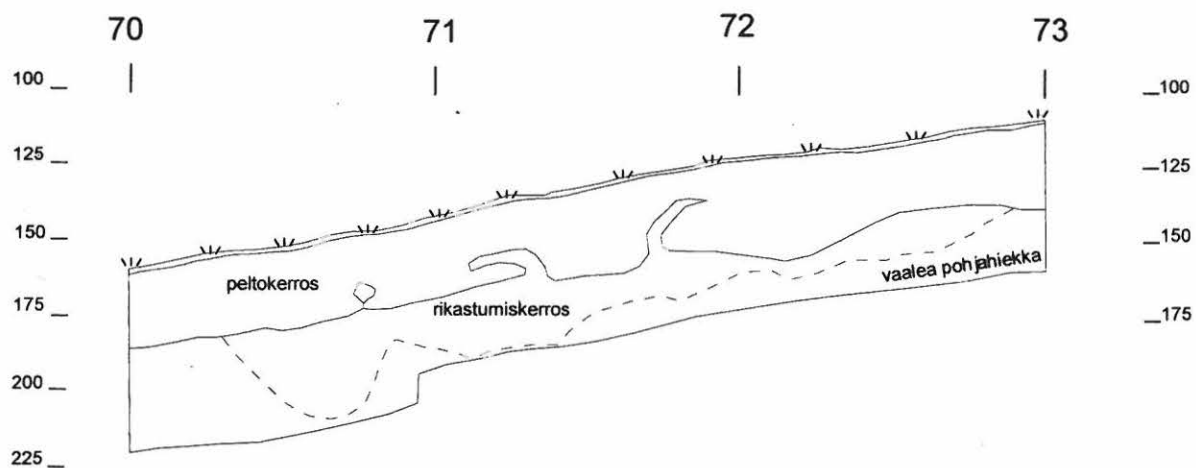
Profiili länteen linjalta $y = 200$, $x = 70 - 73$

mk 1:25 1m

Kp m mpy, kojelukema 393

Piirt. Piritta Häkälä

digit. Teija Nurminen

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

PROFIILIKARTTA

Profiili pohjoiseen linjalta x = 60, y = 201 - 208

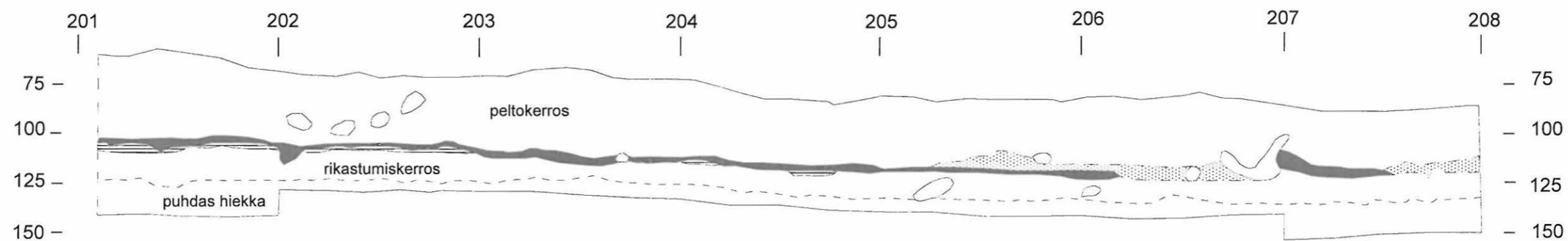
mk 1:25 1m

Kp m mpy, kojelukema 87

Piirt. Simo Voutilainen

digit. Teija Nurminen

- Nokimaa
- Peltohiekansekainen nokimaa
- Harmaaksi palanut hiekka
- Myyränjälki

LUOPIOINEN SAKSALA ISOSAARI

Päivi Kankkunen 2003

PROFIILIKARTTA

Profiili itään linjalta y = 201, x = 56 - 63

mk 1:25 1m

Kp m mpy

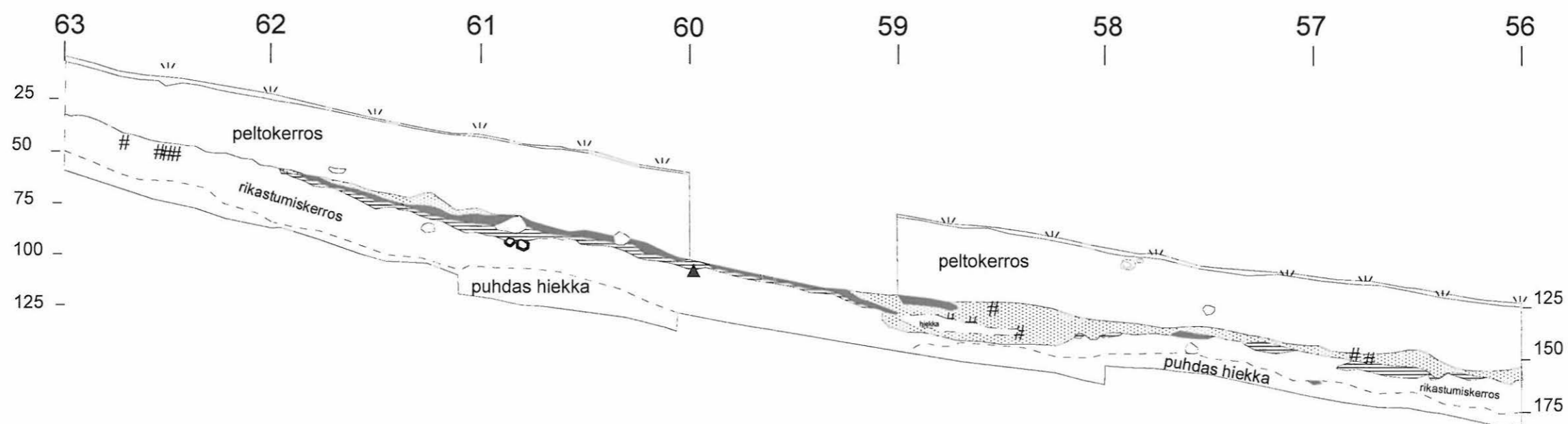
kojelukema (x=56-62) 87

kojelukema (x=62-63) 393

Piirt. Piritta Häkälä ja Teija Nurminen

digit. Teija Nurminen

	Nokimaa
	Peltohiekansekainen nokimaa
	Harmaaksi palanut hiekka
#	Hiili
	Kivi
	Myyränjälki
	Juuri
▲	Keramiikkaa

LUOPIOINEN ISOSAARI**KM 34865****Päivi Kankkunen 2004**

Luuanalyysi 10.11.2004 Katariina Nurminen

Luunäytteitä oli vain vähän ja ne olivat hyvin huonosti säilyneitä. Luut olivat nisäkkään luita, mutta niin kuluneita ja pieniä paloja, ettei niistä pystynyt sanomaan mitään tarkempaa.

x= 32, y= 183, krs 0-10 cm peltokerros	-
x= 32, y= 183, krs 10-20 cm peltokerros	-
x= 32, y= 183, krs 20-30 cm peltokerros	-
x= 32, y= 183, krs 40-50 cm peltokerros	-
x= 58, y= 176, krs 10-20 cm peltokerros	-
x= 58; y= 176, krs 20-30 cm peltokerros	-
x= 63, y= 170, krs 10-20 cm kyntö	-
x= 67, y= 174, krs 40-50 cm hiekka	-
x= 78, y= 184, krs 20-30 cm vaihettumiskerros	-
KK 1, krs 20-30 cm	-

Katariina Nurminen, HuK

LUOPIOINEN PUUTIKKALA ISOSAARI

KM 34273

Päivi Kankkunen 2003

Luanalyysi 10.11.2004 Katariina Nurminen

Luita oli vain vähän ja ne olivat huonosti säilyneitä. Näytteistä ei pystynyt tekemään lajitarkkoja analyyseja. Kaikki luut olivat nisäkkään luita.

34273: 49 -

34273: 85 -

34273: 93 -

34273: 121 -

Katariina Nurminen, HuK